

МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ В ЗАПОРІЖЖІ

Сьогодні одним із принципів молоді став своєрідний виклик суспільству, неприйняття його норм, зразків, що призвело до низької мовної культури. Порушення мовних норм – це вияв глибоких суспільно-культурних і психологічних зсувів. Актуальність обраної теми визначається тенденцією активізації досліджень молодіжної лексики на сучасному етапі. Зазначимо, що феномен молодіжних субмов є ще малодослідженою ділянкою мовознавства, яка потребує поглибленого вивчення. Фундаментальних наукових досліджень, присвячених висвітленню цього питання небагато, крім того, специфікою теми є стрімкий розвиток та зміна досліджуваної лексики, що спричинює швидке старіння інформації. Поняття сленгу все більше привертає увагу сучасної філології. Цю проблему розглядали вчені-лінгвісти І. Гальперін, Г. Генне, В. Єлістратов, К. Марченко, І. Пастух, С. Соколовська, М. Фахурдінова. Заслужують на увагу дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема О. Левінтова, Л. О. Ставицької, О. Л. Шинкаренко, І. І. Щур, яких цікавить питання мови в площині молодіжного мовлення.

Мета роботи є визначення специфіки молодіжного сленгу м. Запоріжжя – дослідити функціонування особливих мови в субкультурі молоді як важливої складової мовної ідентифікації.

Сленг – це досить синкретичне мовне утворення, що включає загальний масив розмовної емоційно-експресивної лексики, не відображеної в сучасній лексикографічній практиці; практично відкрита мовна підсистема ненормативних, стилістично знижених лексико-фразеологічних одиниць. Молодіжний сленг – це слова й вирази, властиві молодим людям і часто ними вживані, які стають сленговими не тільки завдяки їх часом нетрадиційному написанню або словотворенню, але перш за все тому, що їх вживає більш-менш обмежене коло людей певного віку, по-друге, ці слова й вирази привносять у мову особливий змістовний відтінок бачення світу очима молоді, відображення їх світосприйняття.

Стосовно ж сучасного сленгу м. Запоріжжя, то тут, попри значну його зросійщеність, спостерігаємо процес українізації, використання притаманних українській мові методів словотвору та адаптація іноземних слів до української вимови. Наприклад, *долярчик, хом'ячок, недоганяйло, окейно, дрім, жаба, тусівка* тощо. До пласту сленгової молодіжної лексики входять

новоутворення, що формуються й розвиваються разом зі змінами в суспільстві. Сленгові номінації утворюються під впливом найрізноманітніших чинників, серед яких насамперед виділяються: кримінальний жаргон, інтержаргон, інтерпретація молоддю деяких термінів.

Молодіжний сленг є неоднаковим відповідно до спілкування. Кожне з таких середовищ має свої відмінності, й сленг озвучує реальність життя саме в такому оточенні. Наприклад, у студентському середовищі побутують такі лексичні одиниці: *гуртак*, *братська могила* (гуртожиток), *Степанида*, *стіпуха* (стипендія) тощо. У сленговому мовленні студентів м. Запоріжжя трапляються слова, що відображають студентські буденні явища та проблеми: *хвіст* (заборгованість), *шпора*, *шпаргалка*, *плавати* (погано знати матеріал).

Окремим видом жаргонної лексики є кримінальний сленг, що вживається у відповідному середовищі, хоча завойовує позиції в розмовному мовленні інших суспільних верств: *бивень* (розумово відстала людина), *дока* (знаюча людина), *квасити* (пити спиртне). Проте, якщо вищеназвані сленги вживаються лише в конкретному середовищі, то слова, що належать до інтержаргону, є загальноновживаними. До таких лексем можна зарахувати: *бомж*, *малахольний* (ненормальний), *лимон* (мільйон грошових одиниць). Чимало лексем молодіжного сленгу семантично дублюють поширені в інтержаргоні одиниці без будь-яких трансформацій: *шари*, *моргала*, *баньки*, *лимон*, *стріляти*, *поїхати*, *малахольний*.

Походження деяких слів молодіжного сленгу зрозуміти досить легко, наприклад, *зубр* (від *зубрити*||, іронічний відтінок – назва тварини), *парохід* (той, хто відвідує пари), *гуртак* (гуртожиток) та ін. Чільне місце в молодіжному мовленні посідають метафоричні номінації, що виявляють образні можливості внутрішньої форми вихідного уявлення: *кайф* – *кайфовий*, *кайфоломищик*, *кайфолом*; *башлі* – *башляти*, *башльовий*, *небашльовий* тощо.

Отже, молодіжний сленг запоріжців є лексиконом на фонетичній і граматичній основі загальнонаціональної мови, але визначається розмовним, а іноді й грубо-фамільярним забарвленням. Найрозвиненіші семантичні поля – «Людина», «Зовнішність», «Одяг», «Житло», «Дозвілля».

Чимало елементів є різними скороченнями і похідними від них, а також англійськими запозиченнями або фонетичними асоціаціями. Характерною особливістю, яка відрізняє молодіжний сленг від інших видів сленгу, є його швидка мінливість, яка пояснюється зміною поколінь.